

Cena numeru
4000 mk.Cena prenumeraty
w Łodzi:

Miesięcznie mk. 60,000

Z przes. poczt.

Miesięcznie „ 85,000

poza Łodzią egz. 3300

Konto Pocztow. Kasy

Oszczęd. 60594.

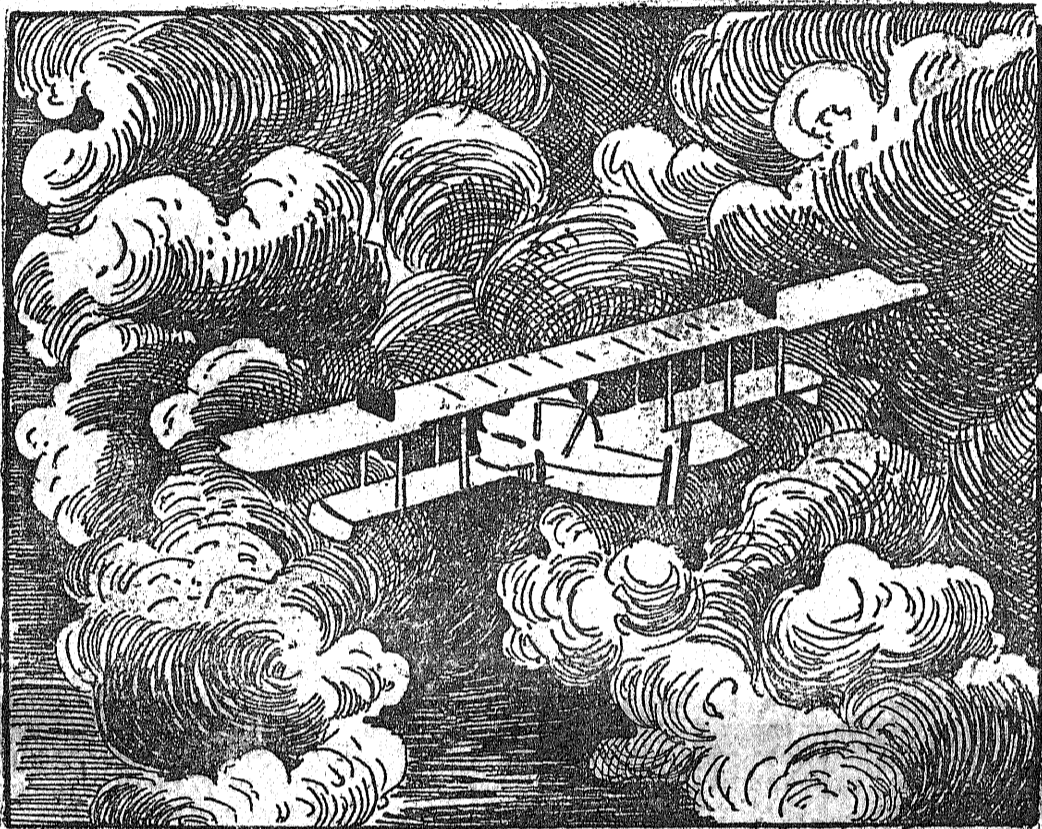
Należność pocztowa
opłacona ryczałtem.

ROZWIŃ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Czwartek, dnia 20 września 1923 r.

Wytwarzanie sztucznych chmur.

W Ameryce czynione są obecnie doświadczenia z wytwarzaniem sztucznych chmur, co ma na celu osłonięcie w czasie wojny aeroplanu przed obserwacją nieprzyjaciela. Sztuczne chmury wytwarzane są przez pewien rodzaj specjalnie spreparowanych bomb. Ilustracja nasza przedstawia statek powietrzny w otoczeniu takich sztucznych chmur.

KROK DALEJ.

Europa po wojnie znajdowała się pod znakiem zmiany ustroju społecznego na lepsze, polegającej na jaknajobszerniejszym stosowaniu zasady „co twoje to moje...“.

W ten sposób przyjęte „szczęście ludu“, który umiał wprowadzić w życie swoje idee przy pomocy karabinu i bagnetu i dosyć nieskomplikowaną metodą pozbyć się opozentów, — doprowadziło do wiekopomych rezultatów, wyrażających się we wspaniałym rozwoju Rosji sowieckiej, i jej kultury i oby czajów, wśród których... ludożerstwo pierwsze zajęło miejsce.

Nie wszędzie jednak wspaniałe idee Marksa święciły takie tryumfy jak w Rosji, gdzie temu socjalistycznemu świętemu, oraz Judaszowi postawiono, zresztą zupełnie słusznie, wspaniałe pomniki.

W początku 1919 roku, zdawało się iż, osłizgłe bagno, wytwarzane na eksport w moskiewskim Kremlu, rozprzestrzeni się po Europie.

W każdym kraju potworzyły ogniska zarazy, zasilane obficie środkami ze Wschodu, a skromnie „jaczekami“, zwane, które groziły infekcją całemu organizmowi Zachodniej Europy.

Zdawało się, iż czerwony potop zaleje

świat cały, iż wszędzie zapanuje wolność, równość i braterstwo, których symbolem jest dzisiaj... czerezwyczajka.

Dopiero pierwszym zwiastunem, radosnej zmiany usposobień, przebudzenia się ludzkości z powojennej gorączki postępowo tyfoidalnej, pierwszym dowodem przychodzenia do zdrowia — był ruch narodowy w słonecznej Italji, który dzielnemu Mussoliniemu udało się zwycięzko przeprowadzić do końca.

A czas po temu był już najwyższy, gdyż komunizm podniósł już tak był głowę iż najbogatsza prowincja Włoch Lombardia, największe i najprzemysłowsze miasta, jak Turyn i Medjolan znajdowały się niemal wyłącznie w rękach wysłanników Lenina i ich miejscowych satelitów...

Każdy objaw ruchu narodowego był duszony przez „idejowych bojowców“ międzynarodówki i długa jest litanja tych ofiar, którzy bronili swego narodu, przed rozkładem i anarchją. —

Ale krew przelana wiernych synów Italji nie poszła na marne i dzięki im, ukończona ich ojczyzna, znajduje się na promiennej drodze do szczęścia i rozkwitu.

Drugi znowu analogiczny wypadek za

szedł, obok, na Pirenejach, gdzie powojenne lata przyniosły, jak zresztą wszędzie, niebawmy rozkwit komunizmu i anarchji, niszczący wszelki postęp przemysłu i zamożność narodu.

W takich miastach, jak Barcelona i Saragossa doszło już do tego, iż napół uzbrojone bandy przeciągały zupełnie bezkarnie po ulicach miasta wstrzymując ruch fabryczny, zamykając i rabując sklepy.

Władze centralne, pod kierownictwem hrabiego Alhucemas zachowywały się więcej niż bezczynnie, interwenjując jedynie w zbyt już jaskrawych i niebezpiecznych wypadkach.

Dalej zewnętrzne niepowodzenia Hiszpanji, zwłaszcza prowadzona niedołężnie i przeciągająca się w nieskończoność niepomysłna wojna w Marokku, która spowodowała w kraju wzrost podatków, nędzę szerokich mas i ogólne niezadowolenie, — wywołać musiały i wywołały rewolucyjny odruch, którego wyrazem jest zamach stanu generała Primo de Rivery.

„Damy ludowi Hiszpanję większą i szlachetniejszą“, (słowa odezwy generała Rivery) wroza zaostrenie się walk w Marokku zaś dalej najwidoczniej idzie o walkę z komunizmem i anarchją.

Tu właśnie wychodzi narodowy charakter ostatniego przewrotu w Hiszpanji. Dowodzi on najwymowniej iż Mussolini nie jest odosobniony w walce z międzynarodową hydrą socjalizmu i że również w innych krajach prąd wyrzuca na powierzchnie ludzi, którzy by chcieli swój kraj mieć dla rodaków.

Czy Rivera dorosnie do miary Mussoliniego — pokaże najbliższa przyszłość, jakkolwiek zaczął dosyć po dyktatorsku, zrywając z parlamentaryzmem i rozwiązując kortezy.

Obserwując zdala tego rodzaju poczynania, trudno osądzić źle czy dobrze zrobił, w każdym razie jednak, dłuższe tego rodzaju rządy, są w dzisiejszych czasach nie do pomyslenia.

Król Alfons XIII, jak wynika z doniesień telefonicznych, zdaje się być powiadomiony o zamachu i niedwuznacznie wziął stronę wojska.

W każdym razie podkreślić wypada wyraźnie, jest to zdrowy ruch wybitnie narodowy, który po powojennym czerwonym braterstwie zaczyna w Europie zataczać coraz szersze kręgi i niezadługo przyjdzie chwila, kiedy również i wszyscy polacy staną się u nas w kraju gorącymi zwolennikami hasła Monroe: „Ameryka dla Amerykanów“, co po polsku znaczy: „Polska dla Polaków“.

A. S.

Czytajcie „Gazetę Wieczorną“.

PANU BENESZOWI DO ALBUMU.

Klęska Czechów przy wyborach na czeskim Śląsku.

CIESZYN 19 9, (AW) Klęska Czechów przy wyborach gminnych na czeskim Śląsku Cieszyńskim przedstawia się wyraźnie z głosów oddanych na poszczególne listy narodowo-ścisłe.

Z dotychczasowych obliczeń, jeszcze nie-apełnych, procentowy wynik list polskich przedstawia się następująco: ponad 30 proc. głosów otrzymały listy polskie w 5 gminach, a mianowicie, Leszna-Dolna, Miłków, Raj, Donawa i Swilowice; ponad 70 proc. — Bledowice, Cierlicko-Górne, Darków, Łomna-Górna, Nawsie, Nydek, Skrzeczom, oraz Sucha-Górna, ponad 50 proc. Koszeszyszko, Jabłonków, Gródek, Trzyceń, Trzonowice, Szumbork, Łyżbice, Olbrzychowice, Karwina i t.d., razem 17 gmin. Ponad 40 proc. trzy gminy. Ponad 30 proc. 2 gminy: Ponad 20 proc. 4 gminy niżej 20 proc. 7 gmin. Z dalszych gmin niema jeszcze obliczeń procentowych.

Charakterystycznym jest, że na 45 gmin w trzydziestu Polacy mają od ponad 80 proc. do ponad 50 proc. Gminy z których zestawienia powyższe są obliczone, nie są wszystkimi gminami na czeskim Śląsku Cieszyńskim. Dalej należy zaznaczyć, że w Karwinie, gdzie Polacy zyskali ponad 50 proc. na czeską listę oddano tylko 20 proc. W tej gminie Polacy stworzyli blok z komunistami i Niemcami i zyskali razem 70 mandatów. We Frysztacie, gdzie Polacy uzyskali 30 proc. Niemcy uzyskali także 30 proc. czyli Czesi są znowoż w znacznej mniejszości. W czeskim Cieszynie Niemcy stworzyli blok z Polakami i ślązaczami-polanofilami, gdzie razem zyskali ponad 50 proc. mandatów. W Szymbarku nie gdzie uzyskali Czesi ponad 20 proc. Ślązacy polanofile uzyskali ponad 30 proc. W Łyżbicy, gdzie Polacy uzyskali ponad 50 proc. resztę uzyskali Czesi i ślązacy-czechofile. W Gródku Polacy zyskali ponad 50 proc. a komuniści polscy

30 proc. W Jabłonkowie Polacy zyskali ponad 30 proc. Czesi zaś tylko 20 proc. W Łyżbicy Polacy zyskali ponad 50 proc, reszta przypadła na komunistów polskich. W Olbrzychowicach uzyskał Czesi 50 proc. zaś resztę komuniści polscy i ślązacy-czechofile.

W tych zestawieniach procentowych, które nie są jeszcze zupełne, maluje się wyraźnie rozmiar klęski czeskiej, oraz fakt, jak małoma mniejszość stanowią Czesi na czeskim Śląsku Cieszyńskim.

PRAGA 19 9, (AW) Na podstawie dotychczasowych wyników gminnych stwierdzić należy, że partie socjalistyczne, czechosłowacka i niemiecka poniosły klęskę. Stracone mandaty przez te partie przynadły w udziale ugrupowania niemieckim i komunistom. Wobec tego, w wyborach do Rady Rzeszy, która ma być wyznaczona w październiku, przeważają nad partią narodowo-mieszczańską, klerykalną i komunistą.

Czy Strasemann uratuje Niemcy od upadku?

Nadzwyczajne posiedzenie Rady Rzeszy.

Nowa fala rozruchów i demonstracji. — Krywawie walki z policją.

BERLIN, 19 9, (AW) Dn. 18 bm. odbyło się nadzwyczajne posiedzenie Rady Rzeszy w sprawie biernego oporu. Na posiedzeniu tem, które było ściśle poufne, zapadły podobno uchwały wielkiej doniosłości.

W niemieckich kołach politycznych do konferencji tej przywiązują wielkie znaczenie i przypuszczają, że w związku z tem nastąpić nawet może zasadniczy zwrot w polityce Niemiec.

BERLIN, 19 9, (AW) Z górnej Badenii donoszą o krwawych walkach między policją a zrozpaczoną tłumem. W najbardziej niespokojnych powiatach rząd badeński ogłosił stan obłężenia. Wszystkie publikacje podlegają cenzurze, wieca i zebrania, oraz wszelkiego rodzaju pochody i demonstracje, są zakazane. Dokonano licznych aresztowań.

Liczba ofiar dotychczasowych starć wynosi przypuszczalnie kilkudziesięciu zabitych i rannych.

BERLIN, 19 9, (PAT) Minister spraw wewnętrznych Solman oświadczył w rozmowie z redaktorem „Rheinländische Zeitung”, że między kanclerzem Rzeszy i jego gabinetem nastąpiło zupełne porozumienie co do stanowiska Niemiec w sprawie odszkodowań. Rząd Rzeszy ma rozpocząć w najbliższej przyszłości kroki, w celu ostatecznego rozwiązania problemu odszkodowań. Gabinet zajęł się energicznie kwestją bezrobocia, które przybiera nader groźne rozmiary.

BERLIN, 19, (PAT) Wobec ciągłych konfliktów o płace górników, sytuacja zaogniła się w zachodniej Rury. W należących do okręgu Essen 56 kopalniach pracuje tylko

44, a z pośród kopalń Stinnesa pracuje jedynie kopalnia „Ernestin”.

BERLIN, 19 9, (AW) Z Mannheimu donoszą, że 20 bm. odbędzie się głosowanie w sprawie przystąpienia do strajku generalnego.

W obwodzie Lerach ruch kolejowy został przerwany. Na granicy szwajcarskiej nie przyjmuje się żadnych pociągów towarowych.

Przez solidarność z kolejarzami, zastrajkowali także pocztowcy.

KARISRUHE, 19, (PAT) Rozruchy komunistyczne w Nadrenji rozszerzają się. Zaczęła się obawa wybuchu strajku generalnego. Rząd badeński ogłosił stan wyjątkowy w powiatach, w których przyszło do rozruchów.

BERLIN, 19, (PAT) Począwszy od dnia dzisiejszego najtańszy papieros kosztuje tu 600.000 marek.

WIA DOMOSI POLITYCZNE

Umowa z Austrią.

(wp) Onegdaj odbyła się w gmachu Przewodnictwa Rady Ministrów pod przewodnictwem p. M. Seydy konferencja polsko-austriacka, o wyniku której Ministerstwo Spraw Zagranicznych podało następujący komunikat:

Z okazji pobytu Kanclerza Austrii ks. dr. Seipla i Ministra Spraw Zagranicznych dr. Gruenbergera w Warszawie, został parafowany projekt umowy arbitrażowej między Polską a Austrią. Umowa powyższa przewiduje załatwienie w przyszłości sporów, mogących ewentualnie wyniknąć między Polską a Austrią, bliżej określonych we wspomnianej umowie, w drodze przekazania ich sądowi arbitrażowemu. Oprócz tego podpisany został protokół, dotyczący zawarcia w najbliższej przyszłości Konwencji Konsularnej, podjęcia rokowań w sprawie zwrotu kosztów leczenia obywateli polskich w szpitalach austriackich. Omówiono też szereg spraw z zakresu prowizacji Austrii, w szczególności spraw węgłowych. Przy omawianiu spraw ekonomiczno-handlowych obie strony przyszły zgodnie do przekonania, że należałoby w odpowiedniej chwili uzupełnić obecnie istniejący traktat handlowy.

Z nadzwyczajnego komitetu zwalczania drożyzny.

(wp) Akcja represyjna, prowadzona przez władze administracyjne, wykazała za ostatni okres poważne rezultaty. We wszystkich dzielnicach Państw przeprowadzane

Anglii przeciw stanowisku Francji

w sprawie o odszkodowania.

Liga Narodów ma rozstrzygnąć kwestję ruhrską.

Spotkanie Baldwina z Poincaré'm

LONDYN 19 9, (PAT) „Times” poświęca artykuł wstępny w sprawie odszkodowań. W chwilowo konflikt grecko-włoski odsunął na plan drugi. „Times” zaznacza, że pokojowe i sprawiedliwe załatwienie powyższego konfliktu winno utrwalić we Francji przekonanie, że Liga Narodów jest instytucją, zdolną do rozstrzygnięcia sporów międzynarodowych.

Następnie dziennik zaznacza, że stan rzeczy w Niemczech spowodował niebezpieczne skutki w krajach ościennych i na półwyspie Skandynawskim. Europa już obecnie posiada zbyt wielką liczbę ludzi, pozbawionych środków do życia, aby jeszcze jej przysparzać

jest badanie kalkulacji cen mięsa, prze- miału i wypieku chleba, obuwia, węgla i innych artykułów pierwszej potrzeby. Dzięki osiągnięciu z jednej strony redukcji cen, z drugiej zaś, przez pociągnięcie szeregu osób do odpowiedzialności karnej, daje się zauważyć stabilizacja, a w niektórych wypadkach i zniżka cen. Komitety społeczne organizują się nawet w małych miastach i miasteczkach. W Województwie Poznańskim utworzono wszędzie komitety społeczne, które współdziałały z władzami, czuwając na targach, ba-

we zastępy bezrobotnych.

Zdaniem „Timesa”, kwestja odszkodowań może być załatwiona li tylko przez komisję międzynarodową, która określi zdolność płatniczą Rzeszy.

LONDYN 19 9, (PAT) Prasa londyńska komentuje dzisiejsze spotkanie premierów Baldwina i Poincarégo. Zdaniem prasy, osobiste porozumienie obu premierów ułatwiło oficjalne narady. Oprócz tego podczas prywatnej rozmowy obu premierów znacznie łatwiej będzie omawiać niektóre drażliwe kwestje, aniżeli podczas oficjalnych posiedzeń.

dając ceny i t. d. Akcja w tym kierunku dała bardzo dodatnie rezultaty. Naogół — jak już zaznaczyliśmy powyżej — daje się skonsolidować bardzo skuteczną działalność nowych poczynań, zwłaszcza zaś, dzięki współdziałaniu komitetów społecznych, które odciągają władze administracyjną i tamują dalszą spekulację.

Posiedzenie komisji oszczędnościowej. (wp) W Ministerstwie oświaty odbyło się pod przewodnictwem podsekretarza sta-

nu, Łopuszańskiego, posiedzenie komisji oszczędnościowej, która badała, jakie pożytki można by ewentualnie bez szkody dla całokształtu spraw skreślić.

Minister Głabiński podpisał rozporządzenie w sprawie taks egzaminacyjnych na wyższych uczelniach. Taksy te są obliczane według miernika bonów złotych.

Śluchy o wybuchu kontrrewolucji w Bułgarii.

Krwawe rozruchy komunistów i chłopów.

Bułgarskie poselstwo w Wiedniu zaprzecza pogłoskom o kontr - rewolucji.

PRAGA, 19. (PAT) Czeskie biuro prasowe donosi: Wedle doniesień ze Starogrodu w Bułgarii miała wybuchnąć kontrrewolucja. Komuniści i chłopcy wywołali w wielu miastach wielkie rozruchy. Przyszło do krwawych starć.

WIEDEN, 19. (PAT) Bułgarskie po-

selstwo w Wiedniu nazywa pogłoski o kontrrewolucji w Bułgarii zupełnie nieuzasadnione. Jak wiadomo, rząd bułgarski występuje energicznie przeciw komunistom, którzy w ostatnich czasach czynią bezskuteczne wysiłki w celu wywołania zamieszania. Rząd czyni wszystko, by krajowi zapewnić spokój.

Otwarcie wystawy rolniczej w Łowiczu.

ŁOWICZ, 19 9. Otwarcie wystawy odbyło się przy udziale zgromadzonej tłumnie publiczności. Po przemówieniu ministra rolnictwa Gościckiego, wiceprezesa wystawy Grabińskiego, prezesa Centralnego Towarzystwa Rolniczego Fudakowskiego minister Gościcki przejął wstęgę. Obecni wojewoda

Sołtan delegacji ministerstw, władz, samorządów i instytucji społecznych. Poza działem rolniczym imponująco przedstawia się dział etnograficzny i oświatowy. Przybyły liczne wycieczki z całej Polski. Dyrekcja kolei ustanowiła z Warszawy i Łodzi specjalne pociągi.

TELEFONEM Z WARSZAWY

POSŁUCHANIE U P. PREZYDENTA RZPLITEJ.

*) Prezydent Rzeczypospolitej przyjął dziś na posłuchaniu posła polskiego w Sztokholmie p. Zygmunta Michałowskiego.

Z ostatniej chwili.

RÓŻNICE POGLADÓW POINCARÉGO I BALDWINA SĄ MINIMALNE.

PARYŻ, 19. (PAT) Francuskie radio oficjalne: Dziś w gmachu ambasady angielskiej odbyło się spotkanie Baldwina z Poincaré. Obaj premierowie wymienili poglądy na ogólną sytuację polityczną. Nie należy oczekiwać, aby w ciągu pierwszego spotkania obaj mężowie stanu doszli do ostatecznych wniosków, w każdym jednak razie należy z zadowoleniem podnieść, iż w czasie dzisiejszej narady nie ujawniła się żadna różnica celów, ani też rozbieżność zasad, która mogłaby przeszkodzić współpracy obu krajów, od której w tak wielkiej mierze uzależniony jest spokój świata. Termin wyjazdu premiera angielskiego nie został jeszcze ustalony.

LONDYN 19 9, (PAT) W Paryżu ogłoszono komunikat oficjalny o spotkaniu się premierów Poincarégo i Baldwina. Obaj mężowie stanu ustalili wspólne zadanie i stwierdzili, że różnice w metodach osiągnięcia celu są tak minimalne, iż nie mogą wpłynąć ujemnie na współpracę obu narodów, tak nieodzowną dla utrwalenia pokoju światowego.

WŁOCHY „NIE MAJĄ ZŁYCH ZAMIARÓW”.

WIEDEN, 19. (PAT) „Neue Freie Presse” donosi z Białogrodu: Jeden z członków oświadczył po wczorajszym posiedzeniu Rady ministrów, iż rząd bułgarski otrzymał z Włoch uspokajające wiadomości w sprawie Rjeki.

NOWY RZĄD HISZPAŃSKI PRZY PRACY.

MADRYT, 19. (PAT) Nowy rząd, zgodnie ze swą zapowiedzią, wydał zakaz wszelkich gier hazardowych. Zakaz dotyczy wszelkiego rodzaju kasyn, miejsc kąpielowych oraz klubów arystokratycznych.

MADRYT, 19. (PAT) Ukazał się de-

krety w sprawie zwalczania separatyzmu, przewidujący m. in. i sprawę zbrodni przeciw bezpieczeństwu i jedności kraju, które podlegać będą kompetencji trybunału wojennego.

PRZEWROTU W BUŁGARJI NIE BYŁO.

BERLIN 19 9. (PAT) Tutejsze poselstwo bułgarskie nazywa wszelkie pogłoski o rzekomym nowym przewrocie w Bułgarii z gruntu fałszywymi i tendencyjnymi.

ZNOWU PROTEST, KTÓRY POZOSTAŁ NIE BEZ SKUTKÓW.

MOSKWA, 19 9, (AW) Cziczerin polecił posłowi sowieckiemu w Rzymie, Jordaniemu i Krasinowi w Londynie zaprotestować wobec rządów tych państw z powodu rzekomego uprowadzenia przemocą przez władze francuskie w Konstantynopolu statków, należących do Rosyjskiego Towarzystwa Żeglugi i Handlu. Statki te znajdowały się na wodach tureckich z czasów odwrotu Wrangla z morza Czarnego.

CZICZERIN NIE CHCE NAWET GADAĆ.

MOSKWA, 19 9, (AW) Na ostatnią notę Finlandji, kwestionującą prawną przynależność Karelii, Cziczerin odpowiedział fińskiemu chargé d'affaires w Moskwie, że rząd SSSR. pozostawia merytorycznie tę notę bez odpowiedzi, uważając powrót do przebrzmiałej sprawy wschodniej Karelii za zbyt bezcelny.

GDANSK W PRZEDEDNIU KATASTROFY

GDANSK 19 9, (PAT) „Dziennik Gdański” pisze o sytuacji gdańskiej co następuje: Drożyzna i brak żywności przybierają katastrofalne rozmiary. Niezadowolenie z rządów obecnego senatu zaczyna się już przenosić nawet na nacjonalistyczne rzesze wyborców niemieckich.

STRASZNY POŻAR W STARYM SAMBORZE

LWÓW 19 9, (PAT) Wydział prezydencki województwa lwowskiego komunikuje: Dnia 18 bm. około godz. 12 i pół po północy wybuchł w Starym Samborze groźny pożar. Na miejsce katastrofy wyjechał dziś rano wojewoda Grabowski, celem zbadania rozmiarów szkód i wydania odpowiednich zarządzeń w celu niesienia ratunku i pomocy blisko dotkniętej ludności.

CHAOS WALUTOWY W GDANSKU.

GDANSK, 19 9. (AW) T. zw. pieniądze przemysłowe, które wkrótce mają się ukazać, będą czysto prywatnym środkiem

Współczesna Turcja.

Po podpisaniu traktatu przyjaźni i układu handlowego z Turcją powinniśmy bliżej interesować się stosunkami, panującymi w tym kraju. Stosunki te ulegają stałej ewolucji. Wielki ruch narodowy wszczęty przez Mustafę baszę, doprowadził Turcję nietylko do zwycięstwa nad wrogiem zewnętrznym, lecz wywołał w całym kraju dążenie do naprawy, do zerwania z dawnym, przestarzałym i zatechłym systemem, który sprowadził na Turcję szereg upokorzeń, a w końcu doprowadził ją nad brzeg przepaści.

Obecnie po podpisaniu pokoju jesteśmy świadkami w Turcji energicznej pracy, zmierzającej do utrwalenia drogi okupionej niezawisłości.

Jak donosi korespondent „Tempsa” z Konstantynopola, pierwszym zadaniem Zgromadzenia Narodowego w Angorze będzie ratyfikacja traktatu lozańskiego. Nie rozstrzygnięto jednak różnych spraw, związanych z likwidacją wojny. Jak wiadomo, załatwienie sprawy długu tureckiego oraz kwestji Mosulu zostało odłożone, również ewakuacja przez sprzymierzonych Konstantynopola i Czanaku absorbuje uwagę rządu tureckiego.

Ze spraw wewnętrznych wysuwa się na plan pierwszy wybór przyszłej stolicy Turcji. Do tej pory nie powzięto w tej kwestji żadnej decyzji. Wiadomo tylko, że Mustafa Kemal jest zwolennikiem miasta Angory, które chce przekształcić na nowoczesną stolicę z dużymi ulicami, ogrodami itd. Lecz wszyscy posłowie z Konstantynopola prowadzą energiczną akcję w kierunku utrzymania dawnej stolicy. „Jeżeli przeważą wybór Konstantynopola — pisze „Temps” — to będzie to dowodziło, że nowa Turcja pragnie prowadzić politykę współdziałania z Zachodem. Jeżeli większość oświadczy się za wyborem Angory, to fakt ten oznaczać będzie, że naród turecki widzi swoją przyszłość w polityce wschodniej i azjatyckiej”.

Drugą aktualną sprawą w Turcji jest zmiana konstytucji. Jak wiadomo, obecne Zgromadzenie Narodowe jest, wbrew wszelkim zasadom europejskiego prawa konstytucyjnego, jednocześnie ciałem ustawodawczym i wykonawczym. Rządem w naszym rozumieniu jest więc parlament, który wydaje rozkazy komisarzom. System ten nie wytrzymał jednak próby życia. Wymaga on przedewszystkiem stałej obecności parlamentu w stolicy, co jest w praktyce niewykonalnym, n. p. w czasie propagandy wyborczej wszyscy posłowie wyjechali do swoich okręgów i rząd był w stolicy nieobecny. Okazało się również, że komisarze parlamentu byli zmuszeni w licznych sprawach działać samodzielnie i występować z własną inicjatywą. W rezultacie więc ustroj wymyślony przez polityków angorskich zawiódł całkowicie i Turcja będzie musiała powrócić do wypróbowanego europejskiego systemu prawnego.

płatniczym, za który senat gdański, w myśl ogłoszenia prez. Sahma, nie bierze żadnej odpowiedzialności. Senat przyjął tylko do wiadomości, że ukazały się one w obiegu. Celem uniknięcia odpowiedzialności za te pieniądze, senat nie weźmie udziału w ich emisji.

„ronika telegraficzna”

(kt) Wczoraj poraz pierwszy notowano na giełdzie w Berlinie nową pożyczkę złota w wysokości 170 milionów marek niemieckich.

(kt) Wczoraj odbyło się pierwsze posiedzenie parlamentu irlandzkiego. Na wniosek prezydenta Cosgrave wybrano marszałkiem profesora Michała Hajosa. Prezydentem wolnego państwa irlandzkiego obrano ponownie Cosgrave.

(kt) Sejm pruski został odroczonego dnia 16 października r.b. przeciw wnioskowi nacjonalistów i komunistów.

NA MARGINESIE.

Przeestroga.

Pięknie się bawią nasi partyjnicy,
Krocząc podstępnie wśród bagnistej niwy,
Ze czei wyczuł niedźwiedź syn lewicy
Radby pogrzebać wszelki trud ucziwy,
Za miast rzeczowej w tych czasach krytyki,
Miota oszczerstwa i urzadza krzyki.

Gdy rząd podejmie w jaknajlepszej mierze
Trud najuczciwszy na rodzimej glebie,
Wnet syn lewicy, rycząc nieczem zwierzę,
Z pianą na ustach rzuca się przed siebie, —
A widząc pracę twórczą i ofiarną,
Radby wnet zatruć zdrowych czynów ziarno.

Co z krwi narodu, — taki syn wykiłnał
Ma w katorżniku i w żydzie też druha;
Jest małrodaynym dlań rozkaz z Berlina...
Kreml dlań jest również czemś, czego się słucha
Rad zawsze posłać strzał w twą skroń z ukrycia
Nienawiść głównym celem jego życia!

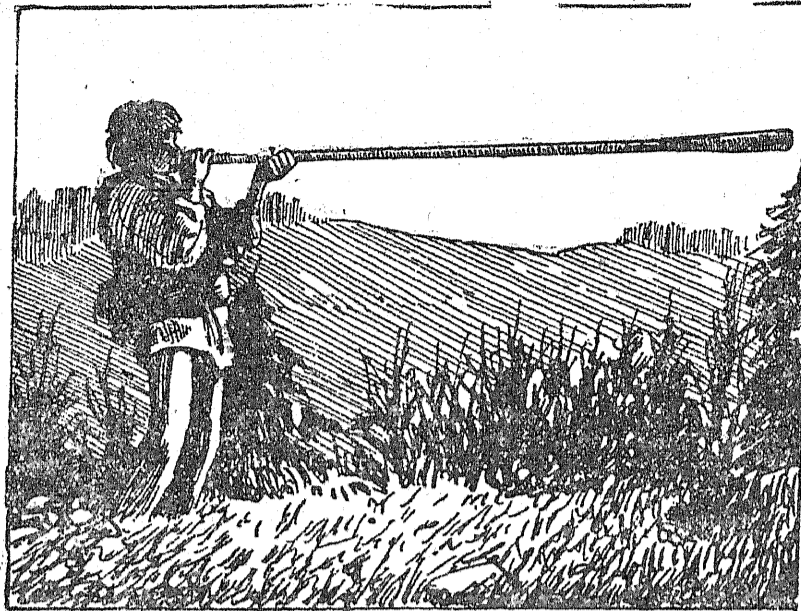
Na szpaltach prasy lewicowej oto
Podziwiasz wstrętne czyny ulicznika, —
Widzisz kał lepki i cuchnace błoto,
Którym ten ciska w oczy przeciwnika.
Ojczyzna jest to dlań słowo niemiłe!
Światła nie znosząc — z mroków czerpie siłę.

Bądź jednak pewny, synu zatracony,
Żyjący zdradą na polskim zagonie,
Ze mimo chęci aby zatruć plony —
Ojczyzna jasnym zniechem nam zapłonie!
I wieczystego trwania cud się ziszczi,
Ty zaś ugrzęźniesz w własnej nienawiści!!!

Stanisław Żyzkowski (Eszet)

Jak wygląda radiostacja warszawska?

Montowanie maszyn na stacji radiotelegra-
ficznej w Warszawie zostało zakończone, dobie-
gają również końca prace komisji odbiorczej
utworzonej na wniosek głównego inżyniera bu-
dowy p. Staingera. Komisja ta, na czele której
stoi b. rektor politechniki warszawskiej inż.

Huculską
trąbitą.

Rycina nasza przed-
stawia juhasa huculskie-
go „lehnia”, grającego
na olbrzymiej fujarce
z drzewa t. zw. trą-
bicie. Głos jej słychać
z ogromnej odległości
i pasterze porozumie-
wają się z jej pomocą.
W lecie, rankami i wie-
czorami ze wszystkich
połonin i szczytów roz-
lega się nad Hucul-
szczyzną granie
trąbit.

p. Staniewicz, w ciągu dni najbliższych zakoń-
czy odbiór radiocentrali odbiorczej w Grodzisku.
W centrali nadawczej i w biurze operacyjnym
prace komisji są w toku. Dotąd komisja stwier-
dziła, że wszystkie gwarancje techniczne są do-
trzymane zarówno przez Amerykanów jak i in-
ne biorące udział w budowie przedsiębiorstwa.

Prowizoryczne uruchomienie wszyst-
kich instalacji przewidziane jest 24 września,
kiedy nastąpi pierwsza wymiana depe-
sz gratulacyjnych z Ameryką. Ponieważ jednak do tego
terminu prace komisji odbiorczej nie zostaną
ukończone definitywnie, przeto otwarcie oficjal-
ne i poświęcenie radiostacji odbędzie się w
październiku.

Przypominamy dla orientacji czyteln-
ków że radiostacja warszawska składa się z
trzech części: z radiocentrali nadawczej na for-
cie II A pod Warszawą, zaopatrzonej w dziewięć
wież, potężne alternatory, motor Diesla i turbi-
nę parową; 2) radiocentrale odbiorczą w Grodzis-
ku i 3) biura operacyjne w Warszawie, gdzie be-
dą przyjmowane i nadawane depe-
szy.

Ministerstwo kolei i telegrafów skomple-
towało już niezbędny personel inżynierski dla
eksploatacji przedsiębiorstwa, która tymczaso-
wo prowadzone będzie przez to ministerjum.

Sprawdzony zasięg radiostacji wynosi
12,000 kilometrów. W ten sposób stacja warszaw-
ska sięgać będzie do S. Francisco, Honolulu,
Tokio, pokrywając całą prawie Azję, Afrykę
i Amerykę północną.

Po ukończeniu stacji transatlantycznej
projektowana jest budowa radiostacji dla euro-
pejskiego zasięgu (25 kilometrów) systemu lamp
kathodowych. Anteny nowej stacji zawisną na
smykach wieżach na forcie II A. Koszt budowy
wobec zapasu posiadanych materiałów będą zna-
cznie niższe. Prace budowlane rozpoczyna się
ewentualnie w r. 1924.

„Pudełka od sardynek”

Niedawno rząd wznosił pod Warszawą
na początku szosy marymonckiej baraki
na tymczasowe pomieszkowanie eksmitowa-
nych. Stoi tam sześć baraków angielskich z
blachy, takich, jakie czasu wojny używane
były jako szpitale na froncie. Budowle te są
przeżywane popularnie „pudełkami od sar-
dynek”.

Obecnie mieszka tam 38 osób, przewa-
żnie rodziny wyrobników i dozorców do-
mowych.

ROGER REGIS.

2)

Na marginesie książki.

(Dokończenie)

Na małych kartkach papieru, przyklepio-
nych na niebezpiecznych ustępach książek pisał
nowy tekst, zupełnie odmienny od autentyczne-
go ocukrzony, jak niewinna sielanka. Młoda An-
giełka, nie znająca literatury francuskiej, nie po-
znawała się na tem oszustwie. — Przeczytał jej
w ten sposób „Panią Bovary” w przeróbce w któ-
rej czuła Emma, przejęta skrucą, wyznaje swo-
ją winę mężowi, zyskuje jego przebaczenie i koń-
czy żywot szczęśliwie powróciwszy na drogę cno-
ty, otoczona licznym potomstwem. Przeczytał
„Rybaka z Islandji”, w przeróbce bez rozbięcia się
okrętu, bez zniknięcia, gdzie na końcu wszystkie
osoby się żenią; powieści Zoli, podlane wodą róża-
ną; nowele Maupassanta, zaprawione kwiatem
pomarańczowym.

Dziś właśnie, otworzywszy „Listy z mego
młyna” Daudeta, przeczytał jej przeróbkę „Arle-
zjanki” z której pani Ralphson, jak oświadczyła,
była bardzo zadowolona. Fernand powinien
był nam być również. A jednak nie był.
Spoglądał na młodą Angielkę ukradkiem
i wzdychał. Całe światło dzienne, cały blask kwi-
tów i ozdobów i lazurowego morza, odbijał się
na twarzy młodej kobiety, w jej przejrzyściej ce-
cie, w złotej barwie jej włosów i w zwierciadle
jej oczu. Czuli, jak serce bije mu zwał-
townie, szalenie, namiętnie. W końcu wyszeptał:

— Pani podobna się, gdy powieści kończą
się podobnie, woda, szczęśliwie. Ale czy sądzisz
[nieśmiało] że to jest w rzeczywistości?

Zwróciła ku niemu głowę i zapytała zdzi-
wiona temi niespodziewanymi słowami młodego
człowieka:

— Co pan chcesz przez to powiedzieć?
— Ze niestety, nie dość jest kochać, by być
kochanym, pożądać szczęścia, by być szczęśli-
wym.

— Tak pan sądzisz? — zapytała naiwnie.
— Jestem o tem przekonany. Chcesz pani
przykładu? Oto przypuszcmy np... Zastrzegam
się, że czynię tylko przypuszczenie... Otóż przy-
puszcmy, że ja, ubogi człowiek który nie ma nic,
by pozyskać sobie sympatję pięknej kobiety, ko-
cham panią i że pani moje uczucia wyjawiam.
Cóż sądzisz pani, nastąpiłoby potem? Cobyś mi
odpowiedziała na moje wynurzenie?

Młoda kobieta spoglądała długo na tego,
który w ten sposób do niej przemawiał. W oczach
jej rozszereżonych nateżeniem, by zrozumieć sytu-
ację, widniało zdumienie i gwałtowne wzruszenie
jakiego doznajemy, gdy budząc się z rozmarze-
nia, dowiadujemy się o jakimś niespodziewa-
nym, a doniosłym wydarzeniu, zdolnym wstrzą-
snąć całym naszym jestestwem. Tak jest, obudzi-
ła się ze snu, ale nie na odpowiedziała.

Fernand Guimbelot podniósł się tedy z
miejsca i rzekł:

— Miłczenie pani jest najstraszniejszą dla
mnie odpowiedzią. Widzisz więc pani dobrze, że
życie nie jest podobne do romansów, wymyślo-
nych bujną fantazją powieściopisarzy. Po tem
wyznaniu, jakie pani uczyniłam, wyznaniu, osło-
niętem wprowadzić formę przypuszczenia, ale
mimo to szczerem i błynącym z głębi serca, nie
mogę tu zostać dłużej ani jeden dzień.

I młody człowiek oddalił się i znikł poza
krzakiem minoży.

Pani Ralphson pozostała długi czas nieru-
choma. Po raz pierwszy w życiu była niespokoj-
na, drżąca, niezdolna do decyzji. Na stole obok
jej fotelu, książka, porzucona przez lektora, zół-
ta okładką złożyła się w świetle słonecznym. Wzię-
ła ją w rękę i otworzyła w miejscu, gdzie była
ostatnia przeczytana kartka.

Zrazu nie zrozumiała, dlaczego na druko-
wanych stronach były naepione białe kartki pa-
pieru, pokryte drobnym napisem. Szybkim ru-
chem oddarła je i odkrywając prawdziwy tekst
przeczytała następując wiersze:

„Okno otwarło się, stuk ciała spadającego
na bruk podwórza... i już po wszystkim. Tego
poranku ludzie we wsi pytali się, kto mógł tak
krzyżeć... Była to matka, która rozpaczala tak
strasznie, trzymając w objęciach swe martwe
dziecko...”

Pani Ralphson zadrżała. Skronie były jej
gwałtownie, oczy przysłoniły się mgłą. Dokoła
niej znikł cudny blask krajobrazu. I nie widziała
nie więcej u swych stóp, jak tylko skały
nadmorskie, czerwone, całe czerwone, jak gdyby
ociekające krwią.

Ogarnęła ją trwoga. A więc to było możli-
we, że ludzie gineli z miłości? Opowieść Daudeta
nie kończyła się małżeństwem, jak jej mówiano,
ale samobójstwem. Zawołała tedy głośno:

— Pani Guimbelot! Pani Guimbelot!
A gdy on się pojawił, podeszła ku niemu
z wyciągniętymi rękoma i rzekła:

— Nie chce, abyś...
[nieśmiało]

KRONIKA

— Kalendarzyk.

Czwartek dnia 20 września Eustachjusza M.
Wschód słońca g. 6 m. 01
Zachód o g. 7 m. 05

— Widowiska.

Teatr Miejski (Cegielniana 65)

„Fantazy”

Teatr Popularny (Ogrodowa 18)

„Pospolite ruszenie”

„Luna” (Przejazd 1)

„Szczury”

„Casino” (Piotrkowska 67)

„Urwis”

Kino Spółdzielni Prac. Państwowych

„Miłość króla giełdy”

„Odeon” (Przejazd 2)

„Człowiek, który sprzedał duszę djabłu”

Grand-Kino (Piotrkowska 72)

„Walka o Rzym”

Kalendarzyk historyczny

997 Złożenie zwłok św. Wojciecha w kościele P. Marii w Gnieźnie.

Wiadomości bieżące

— Prezydent trybunału rozjemczego w Łodzi.

Onegdaj w drodze do Krakowa przybył do Łodzi prezydent trybunału rozjemczego polsko-niemieckiego prof. Mariand. Gościowi towarzyszyli sędzia trybunału Jan Namitkiewicz i agent rządu polskiego przy trybunale radca Sobolewski.

Prezydent Mariand rozpoczynając kadencję trybunału w Warszawie dopiero w dniu jutrzejszym, pojechał zwiedzić Kraków, a interesując się największym ośrodkiem przemysłowym Polski, wstąpił do Łodzi.

W towarzystwie przemysłowców gości zwiedzili fabryki ziednoczonych zakładów Schajblera i Grohmana, poczem Łódź opuścili. (bip)

— Walka z dewaluacją.

Magistrat postanowił wystąpić do Rady Miejskiej z wnioskiem ażeby dotychczasowe i niepobrane podatki bezpośrednio i opłaty miejskie ściągane były w takiej wysokości, jaka wynika z pomnożenia należności podatkowej przez wykładnik cen hurtowych. Wzrosty w art. 88 Ustawy z dn. 14-5 192-3 r. o państwowym podatku dochodowym. Postanowienie to nie dotyczy odsetek ani kosztów egzekucyjnych.

— Z Poczty.

Od dnia dzisiejszego Urzędy Pocztove przy nadawaniu paczek i listów zagranicznych obliczają franka złotego swajcarskiego po kursie 55.000 mk. (pap)

— Zaliczka dla nauczycieli szkół miejskich.

Na onegdajszym posiedzeniu magistratu omawiano sprawę zaliczki dla nauczycielstwa miejskich szkół średnich.

Sprawę referował ławnik Hajkowski, wskazując na ciężki stan materialny, w jakim znajdują się nauczyciele szkół miejskich.

Po krótkiej dyskusji magistrat postanowił wyasygnować w przyspieszonym tempie nauczycielstwu miejskich szkół w Łodzi (średnich) zaliczki w wysokości 8-krotnych dotychczasowych poborów miesięcznych.

— Urząd emigracyjny zaprzestał stemplowania affidavitów.

W dniu 15 września r. b. Urząd Emigracyjny zaprzestał stemplowania affidavitów. Affidavity złożone do tej daty włącznie będą przez urząd rozpatrzone. (pap)

— Na martwym punkcie.

Sprawa kanalizacji i wodociągów była znów omawiana na posiedzeniu Rady miejskiej i okazało się, że utknęła ona na martwym punkcie, gdyż plany wodociągów nie są jeszcze zatwierdzone, a i magistrat nie zebrał jeszcze danych, potrzebnych do zawarcia umowy z towarzystwem hiszpańsko-holenderskim.

Statystyka ruchu tramwajowego w Łodzi.

Opracowany przez wydział Statystyczny Magistratu m. Łodzi „Rocznik Statystyczny m. Łodzi za rok 1922” zawiera interesujące dane o ruchu tramwajowym w Łodzi. Z danych tych wynika, że absolutna liczba przewiezionych w ciągu pasażerów była w roku ubiegłym wyższa, niż w latach poprzednich. W latach 1918-1921 liczba przewiezionych w ciągu roku pasażerów oscylowała pomiędzy 31-35 milionami, w ubiegłym zaś roku wyniosła z górą 38 milionów. W cyfrach względnych rzecz przedstawia się inaczej. W rozpatrywanym pięcioletnim okresie ludności Łodzi ustawicznie wzrastała, tramwaje obsługiwały więc z roku na rok wyższą liczbę osób. Z zestawienia danych o liczbie przewiezionych pasażerów z danymi o liczbie mieszkańców Łodzi wynika, że w roku 1922 na głowę ludności przypadało rocznie 81 przejazdów. W stosunku do lat 1920 i 1921 stwierdzamy poprawę, gdyż w 1920 r. przypadało na 1 mieszkańca 79 przejazdów a w r. 1921 tylko 71.

Natomiast w stosunku do lat 1918 i 1919 widzimy względne osłabienie ruchu. W roku bowiem 1918 przypadało na głowę ludności 89 przejazdów, w r. 1919 - 82.

Pozatem znajdujemy w „Roczniku” ciekawe

— Za niesumienne robotę.

Na wczorajszym posiedzeniu magistratu omawiano sprawę wypłacenia p. Wegmajstrowi 249 milionów mk. za roboty brukarskie.

Wobec jednak oplakanego stanu tych bruków magistrat postanowił z powyższej sumy zatrzymać tyle, ile potrzeba będzie na poprawę przedwcześnie zupsutej jezdni.

— Nadużycia Dyrektora Pilcera.

Wczoraj przed południem w sali posiedzeń magistratu całe przedpołudnie odbywało się posiedzenie komisji dyscyplinarnej w sprawie nadużyć, zarzucanych byłemu dyrektorowi zarządu miejskiego p. Pilcerowi.

Posiedzenie odbywało się pod przewodnictwem ławnika Kulamowicza w obecności jego zastępcy ławnika Bednarczyka, przyczem z ramienia pracowników miejskich obecni byli pp. Szyndenbuch, Waltraus i Misiak.

Oskarżenie zarzuca p. Pilcerowi dokonanie całego szeregu nadużyć.

Narazie badani byli jedynie pp. Rzewski, Faterson i Lauterbach. Po rozpatrzeniu materiału magistrat postanowił dalsze śledztwo odroczyć celem uzupełnienia materiału dowodowego. (bip)

— Przeciwko opornym podatnikom.

W związku z wniesioną już do Rady Miejskiej sprawą pobierania odsetek za zwłokę w uiszczaniu podatków miejskich w wysokości 10 proc. w stosunku miesięcznym, Magistrat postanowił wystąpić do Rady Miejskiej o uzupełnienie statutów samoistnych podatków komunalnych artykułem dodatkowym treści następującej:

„Niewpłacenie podatku w przepisany termin pociąga za sobą doliczenie odsetek zwłoki oraz ściąganie podatku w drodze przymusu (egzekucji). Odsetki zwłoki wynoszą 10 proc., od zaległej sumy za każdy miesiąc zwłoki, przyczem rozpoczęty miesiąc uważa się za pełny. Koszty egzekucji obciążają płatnika”.

— Opał dla pracowników miejskich.

W związku z drożyzną opału, miejska delegacja budowlana na ostatnim swym posiedzeniu uchwaliła posiadaną starą kostkę drzewną sprzedawać pracownikom miejskim. Kostkę tę, w ilości do 2 mtr. sż, będą mogli nabywać zgłaszający się pracownicy miejscy w cenie 1/3 wartości najtańszego materiału opałowego.

— O cenę chleba.

Przed kilku dniami zgłosiła się do Referatu Walki z Lichwą delegacja piekarzy, żądając podwyżki ceny chleba do 22.000 za bochenek.

Ponieważ Referat Walki z Lichwą wychodzi z założenia, że cena kilograma chleba

we dane o frekwencji na poszczególnych szlakach. Z liczby sprzedanych w pięcioletnim okresie 1918-1922 164 milionów jednorazowych biletów największa ilość, mianowicie 38 milionów, a więc około 23 proc. przypada na szlak Nr. 1

Z kolei najwyższą frekwencję wykazała w pięcioletnim okresie linja Nr. 10, na której sprzedano przeszło 27 milionów jednorazowych biletów, czyli około 17 proc. ogólnej liczby sprzedanych biletów. Dalej idą szlaki: Nr. 4 (16proc.) i Nr. 3 (13 proc.) Pozostałe szlaki wykazują frekwencje poniżej 10 proc.

Najniższą frekwencję cieszyła się linja Nr. 5 (4proc.) i Nr. 2 (3proc.) W grudniu 1922 r. jeden przejazd tramwajowy kosztował 200 mk. W stosunku więc do roku 1914 cena biletu wzrosła 1852 - krotnie.

W tym samym czasie koszty utrzymania były 1905 - krotnie wyższe, aniżeli przed wojną.

Z zestawienia tych cyfr widać że koszt przejazdu tramwajowego, odpowiadał naogół ogólnemu poziomowi drożyzny. „Rocznik Statystyczny m. Łodzi za rok 1922”, z którego dane powyższe zerpiemy, opuścił w najkrótszym czasie prasę.

winna odpowiadać cenie kilograma maki, za daniem temu odmówiono. Piekarze z tego powodu wypowiedzieli pracownikom swym umowę regulującą płacę.

W związku z powyższym zwrócili się pracownicy piekarscy do Inspektora Pracy, który zwołuje w tym celu specjalną konferencję. (pap)

— Ceny węgla także podskoczyły.

Jak się dowiadujemy ceny węgla górnośląskiego zostały znowu podwyższone.

Ceny te przedstawiają się jak następuje:

Węgiel kostkowy grubo i orzech pierwszego gatunku wynosi 1.822.000 mk. za tonnę, orzech drugiego gatunku 1.680.000 mk. za tonnę, drobny pierwszego gatunku 1.563.000 mk. za tonnę, drobny drugiego gatunku 1.215.000 mk. za tonnę, drobny drugiego gatunek 795.000 mk. niesrutowany 1.554.000 mk. miał 687.000 mk. za tonnę.

Wszystkie zaś gatunki węgla przemysłowego są o 10 proc. droższe. (pap)

— Apetyty cukierników nie zostały zaspokojone.

W dniu wczorajszym, do referatu walki z lichwą przy komisariacie rządu przybyła delegacja właścicieli cukierni z prośbą o podwyższenie cennika, przyczem przedstawili nowy cennik.

Ponieważ ceny na niektóre artykuły były zbyt wygórowane, dr. Grabowski oświadczył im, że cennika tego nie zatwierdzi i o ile okaże się po przekalkulowaniu że ceny są wygórowane i właściciele cukierni będą je pobierali, to zostaną pociągnięci do surowej odpowiedzialności.

Warto zaznaczyć, iż za coraz gorsze pieczywo i z każdym dniem mniej smaczne napoje pobiera się w cukierniach łódzkich horrendalne ceny i jedynie kilkudniowa abstynencja ze strony publiczności może tych panów w ich zapędach powstrzymać. (bip)

— Walka z paskiem mięsnym.

Od pewnego czasu, zauważyć się daje znaczny spadek cen bydła, nierogacizny i wieprzycy, co ściśle wykazują notowania giełd mięsnych w Poznaniu. Jednocześnie ze spadkiem cen skonstatowano salą tendencję zniżkową, co jest bezwzględnie ze wszech miar bardzo pocieszającym objawem.

Jednakże rzeźnicy nasi, nie mogą się pogodzić z tym faktem i cen na mięso nie obniżają.

Wobec tego zamierza Referat Walki z Lichwą przy Komisariacie w tych dniach przeprowadzić intensywną akcję mającą na celu przeciwstawienie się tej nadmiernej orgji paskarskiej. Uruchomione zostaną specjalne oddziały lotne, które przeprowadzą rewizje w sklepach i masarniach, co bezwzględnie przyczyni się do obniżenia cen mięsnych. (pap)

— Pociąg Warszawa—Gdańsk.

Wskutek słabego zaludnienia pociągu popieszczonego Nr. 603 komunikacji bezpośredniej Warszawa, Gdańsk przez Howo, i Ławę niemiecką Marienburg odchodzący z dworca głównego w Warszawie o godz. 15. 30, z dniem jutrzejszym t. j. 20 b. m. zostaje odwołany

Jak również powrót pociąg Nr. 604 odchodzący z Gdańska o godz. 15. 50 zostaje odwołany z dniem 21 b. m. (pap)

— Pensje urzędnicze i wojskowe.

Na dzień 1 października wypłacona będzie wszystkim urzędnikom państwowym jak również osobom wojskowym pensja z dodaniem 30 proc. dodatków wrześniaowych.

— Za skupywanie produktów

Plaga pośredników na targach żywnościowych mimo ścigania ich przez policję i nakładania kar do 3-ech miesięcy więzienia wzmagają się.

W dniu wczorajszym policja spisała protokoły na cały szereg indywiduów, skupujących artykuły pierwszej potrzeby w nie- dozwolonym czasie i przekazała je władzom sądowym.

Teatr i szt.

Teatr Miejski.

Dzisiaj po raz ostatni „Fantazy” z Solką dla Zrzeszeń. Ceny niższe do połowy. Jutro premjera „Czarownicy” dra-

PODZIĘKOWANIE.

Wszystkim, którzy użyczyli w oddaniu ostatniej posługi nicotną wanej matce, babci i prababce

S. † P.

Wiktorsji z Kijewskich
I voto Kijakowej II voto Subielskiej

a w szczególności Jego Ekscelencji ks. biskupowi W. Tyrienieckiemu, oraz duchowieństwu miejscowemu i zamiejscowemu składa serdeczne „Bóg zapłać”

J. Kijak z Rodziną.

(1899 d 1)

Dnia 18 września o godz. 11 wiecz., przeżywszy lat 66, zmarł po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami

S. † P.

BARTŁOMIEJ CZESŁAW KRAK

Wyprawienie drogich nam zwłok na Stary cmentarz katolicki nastąpi w dniu 21 b. m. o godz. 3 1/2 p. p. z domu żałoby przy ul. Rzgowskiej 7, o czem zawiadamiają pogrążeni w głębokim smutku
1890.b)

Żona i syn.

matu w 4 akt. H. Wiers-Jensena. W sztuce tej wystąpią pp. Irena Solska i Stanisława Wysocka.

— Teatr Popularny.

Dziś, we czwartek 20 b. m. o godz.

8. 15 ciesząca się powszechnem uznaniem komedja w 4 aktach Abrahamowicza i Ruszkowskiego „Pospolite ruszenie”.

Jutro, w piątek, 21 b. m. o godz. 8. 15 premjera „Gobelina”.

OGŁOSZENIE.

Na podstawie art. 62 Ustawy z dnia 19 maja 1920 r. (Dz. Ust. R. P., za r. 1920 Nr. 44 poz. 272) a stosownie do rozporządzenia P. Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 21 marca 1921 r. o przepisach wyborczych dla Kas Chorych zostają rozpisane wybory do Rady Kasy Chorych m. Łodzi, które się odbędą w dn. 2-go grudnia r. b.

Rada Kasy składa się z delegatów, wybranych na okres 3-letni, w myśl § 86 Statutu Kasy składać się będzie z 90 delegatów i tyluż zastępców, z których 60 delegatów i tyluż zastępców wybierają ubezpieczeni, a 30 delegatów i 30 zastępców wybierają pracodawcy.

Wybory delegatów i ich zastępców dokonywane są oddzielnie przez ubezpieczonych i pracodawców w głosowaniu bezpośrednim i tajnym na podstawie wyborów proporcjonalnych.

Czynne prawo wyborcze mają pracodawcy i ubezpieczeni bez różnicy płci, o ile ukończyli 20 rok życia.

Bierne prawo wyborcze mają tylko ci wyborcy, którzy są obywatelami Polski.

Nie może być wybrany:

a) kto na mocy wyroku sądowego utracił zdolność piastowania urzędów publicznych;

b) kto na skutek postanowienia sądowego został ograniczony w prawie rozporządzania swym majątkiem.

Przez ubezpieczonych może być wybrany tylko ubezpieczony w Kasie Chorych m. Łodzi.

Pracodawca rozporządza ilością głosów, zależną od liczby zatrudnionych u niego obowiązkowo ubezpieczonych. Nikt jednak nie może posiadać mniej niż jeden, ani więcej niż 30 głosów.

W dniu 21 września r. b. zostają otwarte lokale biur reklamacyjnych od 9 rano do 9 wieczór, nie wyłączając niedziel i świąt; natomiast w dniu 24 września r. b. rozpocznie się okres dziesięciodniowy, celem przeglądania wyłożonych spisów wyborców ubezpieczonych oraz pracodawców.

W tym okresie dziesięciodniowym każdemu ubezpieczonemu odnośnie do ubezpieczonych, każdemu zaś pracodawcy odnośnie do pracodawców przysługuje prawo reklamacji co do wpisania lub wykreślenia ze spisu czy to reklamującego, czy to innej osoby.

O żądaniu wykreślenia ze spisu należy zawiadomić zainteresowaną osobę w ciągu 3-ech dni od daty otrzymania zawiadomienia. Reklamacje rozpatruje Zarząd Kasy w ciągu 2-ech tygodni od daty wniesienia reklamacji i przesyła zainteresowanemu odpis swej umotywowanej decyzji.

W ciągu 3 dni od daty otrzymania decyzji Zarządu mogą zainteresowani wnieść skargę do Okręgowego Urzędu Ubezpieczeń w Warszawie, jedynie wszakże z powodu naruszenia ustaw i przepisów wyborczych. W ciągu 2 tygodni od daty otrzymania skargi Okręgowy Urząd Ubezpieczeń wydaje decyzję ostateczną.

Podlegający obowiązkowemu ubezpieczeniu, a niezgłoszeni przez pracodawców po udokumentowaniu w terminie powyżej wskazanym (od 24 września do 2 października) pozostawania w zatrudnieniu uzasadniają ich członkostwo, będą wpisani do spisów wyborców.

Głosowanie dla ubezpieczonych we wszystkich obwodach rozpocznie się dnia 2-go grudnia r. b. o godz. 8-ej rano i trwać będzie do godz. 8-ej wieczór.

Głosowanie dla pracodawców odbędzie się tego samego dnia i w tych samych godzinach.

Wyborcy będą głosowali w miejscach ich zamieszkania.

Nadmienia się, że ubezpieczony, zatrudniający więcej niż dwie osoby, podlegające ubezpieczeniu, zostaje umieszczony w spisie pracodawców i głosuje w tejże grupie.

Wyborcy głosują za pomocą kart wyborczych, rozmiar których nie może być większy od zwykłej koperty, używanej w korespondencji handlowej. Karty wyborcze zawierają winny numer jednej z list kandydatów oraz jedno nazwisko kandydata, umieszczonego na czele odnośnej listy.

Listy kandydatów ułożone oddzielnie dla pracodawców, oddzielnie dla ubezpieczonych winny być doręczone Zarządowi Kasy Chorych, m. Łodzi w 10 egzemplarzach dla pracodawców i w 85 egzemplarzach dla ubezpieczonych. Każda lista kandydatów może zawierać najwyżej dwa razy tyle kandydatów, ile ma być wybranych delegatów. Kandydatów umieszcza się na liście pod bieżącymi numerami, przyczem należy podać nazwisko i imiona, zawód, oraz miejsce ich

zamieszkania, a nadto, jeśli idzie o ubezpieczonych, z wyjątkiem niestale zatrudnionych chałupników i dobrowolnie ubezpieczonych, adres i nazwisko pracodawcy (względnie nazwy przedsiębiorstwa), u którego kandydat pracuje.

Gdy doręczona lista zawiera większą ilość kandydatów, niż podwójna liczba delegatów, to wykreśla się tych, których nazwiska następują po liczbie dozwolonej. Listy kandydatów winny być podpisane przynajmniej przez 30 uprawnionych do głosowania. Kandydat nie może być na liście podpisany.

Do listy kandydatów należy dołączyć oświadczenie każdego z kandydatów, że przyjmuje kandydaturę zgodnie z listą.

Zgłaszający listę kandydatów obowiązani są wskazać swego pełnomocnika i jego zastępcę do udzielania Zarządowi wyjaśnień potrzebnych do usunięcia braków lub punktów wątpliwych w złożonej przez grupę liście.

Zaznacza się, że zostaną uwzględnione tylko takie listy, które będą doręczone Zarządowi najpóźniej do dnia 10 listopada r. b. oraz, że głosować można za jedną z list, uznana przez Zarząd Kasy.

Listy kandydatów są nieważne, a) gdy złożono je z opóźnieniem (po dniu 10 listopada),

b) gdy nie są zaopatrzone wymaganymi podpisami,

c) gdy kandydatów umieszczono na listach bez zachowania należytej kolejności.

Przeciwno decyzjom Zarządu, dotyczącym list kandydatów, mogą zainteresowani w terminie trzydniowym wnieść skargę do Okręgowego Urzędu Ubezpieczeń w Warszawie, który w ciągu tygodnia orzeka ostatecznie.

Wszystkie inne szczegóły, dotyczące wykazu lokali, w których się będą mieściły biura reklamacyjne, jak również wykaz obwodów głosowania i przynależność do nich ulic, znajdują zainteresowani w ogłoszeniach, rozplakatowanych na murach miasta i opublikowanych w oficjalnym organie Kasy, w Nr. 11 „Wiadomości Kasy Chorych m. Łodzi”.

Komisarz Kasy Chorych m. Łodzi
(—) Dr. Ed. GIEBARTOWSKI

Tow. Wzajemnego Kredytu w Pabjanicach.

Komisja Likwidacyjna Pabjanickiego Towarzystwa Wzajemnego Kredytu w Pabjanicach oznajmia zainteresowanych, że ostateczny termin do zgłoszenia swych pretensji wyznaczony na dzień 30-ego września r.b. po tym terminie nie odebrane należności i udziały członkowskie będą złożone do Sądu Okręgowego w Łodzi. 1600—2

Giełda warszawska.

Z dnia 19 września 1923 r.

WALUTA.

Stary 100 = 200,00

CZEKI I WPLATY.

Belgia 1,900
Berlin 2,00 17
Gdańsk 0,00 17
Praga 8425
Szwajcaria 49450
Londyn 112600
Nowy Jork 289000
Paryż 16700
Wiedeń 357
Włochy 12300

Giełda Gdańska.

I NOTOWANIA GDANSKIE

GDANSK, 19-go września —
Marka polska 6769

Warszawa 6567
Dolar 190 — 195

II NOTOWANIA GDANSKIE.

Marka polska 6568
Warszawa 6568
Dolar 180 — 185

Wczoraj na urzędowej giełdzie notowań akcji nie było.

Z teatru „Scala”.

Z kancelarii teatru „Scala” nam piszą: Zespół artystów scen Warszawskich z Al. Zelwerowiczem na czele, który miał wystawić dziś i jutro komedję Sachy Grutey „Pokojówka szuka miejsca” odłożył swe występy do dn. 9 i 10 października r. b. Wykupione zatem bilety na dziś i jutro będą ważne na przedst. w d. 9 i 10 października r. b.

REM BAYADERE
CUDOWNY
W UŻYCIU SKÓRA STAJE SIĘ
BIAŁĄ I AKSAMITNĄ. ZADAĆ WZĘDZIE
PARFUMERIE D'ORIENT

Ceny mówią!

alta damskie z dobrego weluru	serja 1	2	3
	1500	1800	2500
Suknie damskie z dobrego szewjotu	serja 1	2	3
	450000	550000	650000
Wzornictwo męskie z wełn. materiału	serja 1	2	3
	1500	2200	2800
Paleta męskie najlepsze wykończenie	serja 1	2	3
	1800	2400	2800
Eleganckie palta futrem ubierane			
Jedwabne pluszo we palta w wielk. wyborze			
Nie zwlekać — tendencja zwyżkowa.			
Szmechel i Rozner Łódź,			
Piotrkowska 100 i filja 160. (1641s11)			
W ciągu 14 dni nasza klientela ma możliwość częst. zakupu pokryt. krótkimi kupieckimi weksłami.			

Komunikat.

Poznaj siebie! jeżeli chcesz poznać kim jesteś? kim być możesz? swój charakter, zdolności i przeznaczenie, jeżeli cierpisz moralnie i nie znasz wyjścia, jeżeli Ci brak energii i równowagi, jeżeli nie wiesz jak żyć i postępować, aby zwycięsko przeciwstawić się losowi, zwróć się do p. Szyllera Szkolnika, członka wieloletniego doświadczenia życiowego, znawcy dusz, autora prac naukowych, napisz własnoręcznie imię, rok, miesiąc urodzenia, kawaler, żonaty, wdowiec, ile osób najbliższej rodziny: na tych danych otrzymasz listem poleconym naukową szczegółową analizę charakteru, określenia ważniejszych zdarzeń życiowych, odpowiedzi na szczerze zadane pytania, również horoskop ułożony przez słynne medium Miss Evigny, do tego najnowszy utwór Szyllera-Szkolnika: książkę „Tajemnice powodzenia” Rady, wskazówki, uwagi jak żyć, postępować, aby osiągnąć powodzenie, dobrobyt, niezależność, zadowolenie moralne.

Analizę, horoskop i książeczkę „Tajemnice powodzenia” wysyła się po otrzymaniu Mk. 50 tysięcy. Osobiście przyjmuje 12—7 pp. Doświadczenia naukowe p. Szyllera-Szkolnika zaszczycone chwalebny protokołami naukowych towarzystw Warszawy, świadectwami najwybitniejszych powag światła lekarskiego i odezwaniami prasy. Książki nadzwyczaj ciekawej treści naukowo-pouczającej. Katalog ilustrowany darmo. Na przesyłkę dołączyć znaczek pocztowy. Adres: Warszawa, Psycho-Grafolog Szyller-Szkolnik, Piękna 25, m. 58. Tel. 506-09. 1745 b-s-2

Pokoju

umeblowanego poszukuje kawaler chrześcijanin, handlowiec od zaraz lub od 1 października. Cena od umowy. B. Kieszkowski Orla 23 m. 36. (1784k2)

Dr. Z. Golc
powrócił
ul. Andrzeja № 2.

Służąca

leższa za śmiałość lub rekomendację ma się zgłosić do dwójga panstwa w sobotę, od 2—4 n. Zachodniej 36. m. 6. 1783s1

Wdowiec

lat 55 na dobrym stanowisku żeni się z starszą panną lub wdową bez dzieci, inteligentną i pożądanym byłby średni majątek. Oferty pod „A. K.” do „Rozwoju” 178.s2

Wytwórnia Towarów Bawełnianych

„TKACZ” Sp. z ogr. odp.

— poleca —

towary bawełniane własnego wyrobu po cenach fabrycznych. Skład mieści się przy ul. Kilińskiego 111, poprzeczna of. 1744s2

Państwowa Szkoła Włókiennicza w Łodzi.

Examinacja z języka polskiego i arytmetyki dla kandydatów na wieczorowy kurs dla przedsiębiorców i tkaczy odbędzie się w dniach 28 i 29 września; początek lekcji dnia 1 października 1923 r. o godzinie 7 wieczór. 1796s1

Zawodowa Szkoła robót ręcznych, freblowskich i słoju.

A. KOPYDŁOWSKIEJ

Łódź, Piotrkowska 154.

Lekcje rozpoczynają się 24 września. Specjalny kurs dla nauczycielek robót i freblanek. Zapisy w kancelarii szkoły od 10 do 1-ej i od 6—8 wiecz. (1792k1)

Handlowiec kawaler

poszukuje pokoju od 1 XI br. z meblami lub bez, wprost od gospodarza lub przy inteligentnej rodzinie. Możliwie w pobliżu fabryki Cajera. Opłać na cały rok za pewną, po niższej cenie. Cena od umowy. Oferty dla „P. S.” do „Rozwoju”. (1786-b)

Instytucja Społeczna poszukuje kierowniczkę

obeznanej z czynnościami biurowymi i dobrej korespondentki w języku polskim. Uprasza się o składanie ofert z dołączeniem curriculum vitae do administracji pod „C. K.” 1875-b

Szkoła tańca w LIPINSKIEGO

Zapisy do grup zbiorowych, kółek oraz na lekcje prywatne przyjmowane są: EWANGIELICKA 17, front III p. (1879b2)

Burko nieduże mało używane kupię

Oferty sub „B. B.” do Rozwoju. 1885s2

Do sprzedania

książki doktorskie oraz Instrukcja Wiadomości Zgierz: al. Prezydenta Narutowicza № 15. 1775k3

Potrzebna

panienka (freblanka) na 3—4 godzin dziennie do dwójga dzieci. Zgłaszać się między 2—4 na ul. 6-go Sierpnia 22 m. 20. 1782-k

Zaginął piesek!

mały, czarny, podpalany z czerną wstążeczką. Proszę takowego odprowadzić za wyagrodzeniem 1,000,000 mk. Dł. 6-go sierpnia 76, S. Lewandowski. 1782-k

Państwowy Zakład Zdrojowy W CIECHOCINKU

uruchomił sezon zimowy.

Od 1 października do 15 maja wydawane będą kąpiele solankowe, okłady i fasony borowinowe, natryski i półkąpiele, oraz zabiegi elektrolecniczne. 18111s

UKŁADANIE

„Rozwój”

Łódź, Al. Kościuszki 41.

Drobne ogłoszenia

Kupno i sprzedaż:

Al! Al! Kupuję meble, futra, dywany, garderobę... 5839-15

Al! Kredensy szafy, łóżka, stoły, krzesła... 5886-1

Meble, kanapy, otomany... 5914-2

Kupie Polska Pożyczkę Odrodzenia... 5884-2

Kupię piec do grzania wody w wannie... 586-2

Sprzedam warsztat ślusarski z mosiężarnią... 5922-2

Do sprzedania piwiarnia w Dobrym punkcie... 5960-3

Okazyjnie do sprzedania dwie otomany gobelinowe... 597-2

Warsztaty stolarskie są do sprzedania... 5856-15

Sprzedam łóżka dębowe z materacami... 5954-5

2 stolarskie warsztaty z naczyń... 5854-3

Sprzedam łóżko meblowe... 5928-3

Sklep spożywczy w całości do sprzedania... 5949-2

Sprzedam sklep spożywczy z pokojem... 5930-2

Siłownia, części, gumy sprzedaje Krzemieński... 5816-5

Majątki ziemskie, gospodarstwa rolne... 5885-4

Młode toksteriery (szczurki) do sprzedania... 5862-1

Sklep spożywczy z urządzeniem... 5871-1

Sprzedam maszynę Singera... 5892-1

Fortepian zagranicznej marki do sprzedania... 5894-2

Sprzedam kredens, fotel na biogunach... 5920-1

Do sprzedania wirówka... 5925-2

Sprzedam 3 homony robocze... 5926-2

Różne:

Akuszerka Pipikowa przyjmuje... 5762-9

Pracownia obuwi Adama Wajasa... 5789-4

Pokój z utrzymaniem do wynajęcia... 5757-2

STUDENT udziela matematyki... 5835-6

Rządca - kawaler z długoletnią... 5854-1

Inżynier kawaler poszukuje... 5882-3

Potrzebna służąca do bezdzietnego... 5881-1

SLUCHARZ maszynowy znający... 5866-1

Oddam dziewczynkę czterotygodniową... 5877-1

Ważne dla pań krawcowych... 5825-2

Potrzebny szewski czeladnik... 5885-1

Potrzebna prasowaczka... 5895-4

Krawcowa samotna poszukuje... 5889-1

KAPELUSZE damskie i dziecięce... 5921-2

Poszukuje pokoju umebłowanego... 5935-4

Zdolny podręczny krawiecki... 5898-1

Obiady domowe Karola... 5906-1

Potrzebne dziewczyny do Kawiarni... 5912-2

Potrzebni stolarze na białe roboty... 5905-1

Danienska przy rodzinie... 5921-2

PALACZA kotłowego kawalera... 5904-3

Potrzebna inteligentna służąca... 5905-1

Przyjmę panów na mieszkanie... 5905-1

Potrzebna zdolna panna... 5908-2

Potrzebna służąca do wyszycia... 5910-1

Potrzebny młody człowiek do kantoru... 5911-2

Poszukuje skromnego pokoja... 5916-1

Przedsiębiorstwo robót szklarskich... 5930-4

Kursy francuskiego konwersacji... 5919-1

Potrzebna służąca do wszystkiego... 5854-1

Warsztat ślusarsko-mechaniczny... 588-1

Potrzebny zdolny mocny uczeń... 5950-3

OBUWIE dziecięce gwarantowane... 5964-3

Potrzebna pracownica do północnej... 5927-3

Aptekarski pomocnik i uczeń... 5917-1

Akuszerka Lelewska przyjmuje... 5947-4

Poszukuję pokoju w okolicy Wodnego Rynku... 5929-3

Kawaler znajdzie pomieszczenie... 5946-3

Energiczny inteligentny handlowiec... 5937-3

Piśmo Prośb. B. Walczyński... 5945-6

Młody samotny człowiek... 5940-3

Rutynowany nauczyciel... 5942-5

Poszukuję sklepu frontowego... 5932-1

Potrzebne służące do mleczenia... 5935-4

Służąca w średnim wieku... 5954-2

Młode inteligentne małżeństwo... 5951-2

Do Szan. Obywateli zwraca się... 5941-4

Potrzebna dziewczynka do pomocy... 5965-2

Dożył plać do odstąpienia... 5961-3

Potrzebna pracownica i dziewczyna... 5959-2

Panna lat 28 z braku znajomości... 5958-4

Potrzebni stolarze na białe roboty... 5955-2

Dam 40-50 złp. miesięcznie... 5952-1

Kupię plecyk węglowy... 1933-3

Dr. F. Skusiewicz ul. Andrzeja 11... 17750k

Kupuję 2105 place 200 proc. drożej... 17750k

Uczeń wyższego kursu gry... 1762s2

Mieszkanie z jednego lub dwóch... 1762s2

Potrzebna paniąka do ekspedycji... 1774s1

Zagubione dokumenty

Srutka Genowefa zagubiła... 5870-1

Szablewski Roman zagubił... 5875-1

Stajgert Karolina zagubiła... 5907-2

Soska Piotr zagubił kartę... 5912-2

Krauze Adolf zagubił paszport... 5918-2

Popolski Jakób zagubił... 5925-2

Daniel Marjanna zagubiła... 5927-2

Tomakowska Kazimiera... 5926-3

Gerhard Wilhelm Engelhorn... 5937-3

Mees Erwin zagubił dowód... 5939-3

Polowacka Antonina zagubiła... 5944-3

Krzemiński Wacław zagubił... 5945-4

Cena ogłoszeń: Przed tekstem i w tekście 45 0 mk., za tekstem 3-00 mk., zwyższone 1500 mk., wśród drobnych 2000 mk., nekrologi 2500 mk., komentarze 3500 mk., za wiersz milimetrów...